

Klebelsberg Kuno ösztöndíjjal támogatott kutatóút 2012

Ösztöndíjas neve: Kovács Eszter, PhD

Ország: Szlovákia

Kutatás pontos helyszínei:

Slovenská Národná knižnica, Martin; Štátná Vědecká knižnica, Banská Bystrica; Štátný Oblastný Archív, Banská Bystrica; Štátná Vědecká knižnica, Prešov, Štátný Oblastný Archív, Prešov; Eparchiálná knižnica Gréckokatolíckého biskupstva, Prešov; Štátná Vědecká knižnica, Košice; Verejná knižnica Jána Bocatia, Košice; Štátný Oblastný Archív, Košice; Lyceálna knižnica, Kežmarok; Spolok svätého Vojtecha-knižnica, Trnava; Západoslovenský múzeum, Trnava; Veľký seminár sv. Gorazda a Diecézna knižnica, Nitra; Univerzitná knižnica, Bratislava; Lyceálna knižnica, Bratislava

Kutatóút kezdete: 2012. május 7.

Időtartalma: 2 hónap

Szlovákiai kutatóutam célja adatgyűjtés volt a 18. századi magyarországi retrospektív bibliográfia soron következő pótkötetéhez. Olyan gyűjteményeket látogattam meg, amelyek katalógusait nyomtatott vagy internetes formában korábban volt alkalmunk átnézni. A közelmúltban megjelent szlovák szakirodalomból, (elsősorban Agáta Klimeková- Eva Augustínová- Janka Ondroušková: Bibliografia územné slovacikálnych tlačí 18. storočia című hatkötetűs átfogó bibliográfiájából) is értesültünk korábban ismeretlen 18. századi magyarországi nyomtatványokról. Előzetes kutatásaink során kiszűrtük azokat a tételeket, amelyek a leírásuk alapján újdonságnak tűntek.

Kutatóutam során ezeket a köteteket vettem kézbe az egyes gyűjteményekben, és autopszia alapján készítettem leírást róluk. Minden gyűjteményben volt lehetőségem a címlapokról fényképet vagy fénymásolatot készíteni. A címlapfotók az Országos Széchényi Könyvtár retrospektív bibliográfiai nyilvántartásába kerültek.

A tervezett gyűjtemények közül egyedül a piarista könyvtárakban (Nyitra, Kisszeben) nem sikerült kutatnom, mivel sehol nincs állandó könyvtárosuk, a könyvtárak felügyeletével megbízott munkatársuk Csehországban él, és az ösztöndíjam időtartalma alatt nem volt lehetősége Szlovákiába jönni.

Besztercebánya

Štátná Vědecká knižnica
Banská Bystrica
Lazovská 9.
<http://www.svkbb.eu/>

A gyűjtemény katalógusa interneten elérhető. Munkám során Mária Bôbová segített, aki kérésemre a kutatni kívánt anyagot előkészítette. Nem feltétlen szükséges előre bejelentkezni, de nagyobb mennyiség esetén ajánlott. A címlapokról térítésmentesen készíthettem fényképeket.

Štátný Oblastný Archív
Komenského 26.
Bánská Bystrica

A besztercebányai állami levéltár anyaga több önálló gyűjteményből áll. Valamennyit ugyanabban az olvasóteremben lehet kutatni, ugyanolyan módon kell kikérni. A gyűjtemények őrzési helye különböző, ezért érdemes előre jelezni a kutatási szándékot, és listát küldeni a kikérendő dokumentumokról. Nekem kutatásaim során Mónika Nagyová segített (Monika.Nagyova@sabb.vs.sk). Fotójegy váltása után egy napon belül a dokumentumokról saját digitális fényképezőgéppel korlátlan számú felvétel készíthető.

Eperjes

Štátná vědecká knižnica
Prešov
Hlavna ul. 99.
Weboldal: <http://www.svkpo.sk/>

Ebben a könyvtárban van az egykori evangélikus líceum anyaga is. Bár helyileg itt található, a líceum anyagát külön kezelik, az evangélikus egyház tulajdona, de az ide tartozó könyveket is ugyanúgy kell kikérni, mint a ŠVK anyagát. Itteni kutatásaim során Marcela Domenová és Patrik Derfinák segítettek. Az itt átnézett kötetek címlapjáról fotót is készíthettem. Ugyanitt felhívták a figyelmemet a gyűjtemény alig kutatott 19. századi anyagára. Mivel én a 18. századi bibliográfiához gyűjtöttem tételeket, a 19. századi művek katalógusát módszeresen

nem néztem át. Figyelemreméltó kézikönyvtárak van, de elsősorban szlavisztikai kutatásokhoz.

Štátný Oblastný Archív, Prešov
Nižná-Šebaštová-Prešov
Slanská u. 33.

A levéltárban Zuzana Kolesarová segített. Mivel gyakran nagyon zsúfolt a kutatóhelyiség, érdemes előre bejelentkezni és kikészíttetni az anyagot. Az 1900 előtti anyagot csak fényképezni lehet, fénymásolni nem. Saját géppel, fotójegy vásárlása után a levéltár igazgatójának engedélyével korlátlan számban lehet felvételeket készíteni. A fotójegy egy napra szól.

Eparchiálná knižnica, Prešov
Gréckokatolíckého biskupstva
Hlavná 1, Prešov

Ez a gyűjtemény korábban a ŠVK része volt, pár éve azonban a Görögkatolikus Hittudományi Főiskola épületében őrzik, és ugyanitt kutatható. Az Ep -vel kezdődő jelzeten lévő kötetek tartoznak ide. Az itteni kutatásomat szintén Marcella Domenová készítette elő. A kézbevert kötetekről szabadon, térítésmentesen készíthettem fotót, az igazgatóasszony engedélyével.

Kassa

Štátná vedecká knižnica
Košice
Pri Miklusovej väznici ul. 1.
<http://www.svkk.sk/>

A régi nyomtatványok részlege a *Pri Miklusovej väznici* utcában van, a Miklós-börtönnel szemben. Martina Čarnogurská, Angela Kurucová és Szabó Viktor segítettek. Az egykori jogakadémia könyvtára ide került, az általam leírt kötetek többsége is ebből a gyűjteményből való. Katalógusuk egy része már elérhető elektronikusan az interneten, ez az adatbázis azonban még nem teljes, a könyvtárban sok olyan könyv van, amelyet az internetes katalógus nem jelez.

https://sclib.svkk.sk/F/F7BKQD1SABBVUJL5EXN2RELKYVAB1DEPKGM55ADUAA9U4M759U-07959?func=file&file_name=find-b&local_base=his01

Nagyobb mennyiségű könyvet igénylő kutatás előtt érdemes felvenni a kapcsolatot a könyvtár munkatársaival.

Verejná knižnica Jána Bocatia
Hlavná 48
Staré Mesto
055 622 32 91

Štátný Oblastný Archív
Bačíkova 328/1
Košice - Staré Mesto-Staré Mesto
055 622 24 15

Késmárk

Lyceálna knižnica
Kežmarok Hviezdoslavova ul. 18
e-mail: ecavkk@gmail.com
weboldal: http://www.ecavkk.sk/historia_kniznice.html

A késmárki líceum könyvtára nyilvános, de szükséges előre bejelentkezni, mivel csupán egyetlen munkatársuk van, Katarína Slavičková, akinek sok más feladata is van. A könyvtár nemrég rendezésen esett át, így a jelzetek is megváltoztak. Az itt őrzött könyvanyag jelentős részét már feldolgozták, és a katalógus egy része elérhető az interneten.

Nagyszombat

Teljes Nagyszombati kutatásaim alatt Alžběta Hološová volt segítségemre. A városban két olyan gyűjtemény van, amely figyelemreméltó múzeális könyvanyaggal rendelkezik. A Szent Adalbert Társulat (Spolok Svätého Vojtěcha) könyvtára, és a Nyugatszlovák Múzeum (Západoslovenský múzeum) könyvtára. Ezen kívül a Szent Miklós templom plébániáján is őriznek régi könyveket. Ennek az anyagnak teljes katalógusa elérhető az internetről.
<http://www.kniznica.trnavafara.sk/>

Spolok svätého Vojtecha-knižnica
Radlinského ul. 5.
917 01 [Trnava](#)
e-mail ssv@ssv.sk
<http://www.ssv.sk/>

A könyvtárban a dokumentumok előkészítésével Jozef Škoda segítette munkámat. A dokumentumok többségének új jelzete van, a szakirodalmi hivatkozásokban leggyakrabban szereplő régi jelzetek alapján nem lehet megtalálni őket, ezért mindenképpen érdemes bővebb leírást készíteni a tételekről, amit itt szeretnénk megnézni. Mindenképpen jó előre jelezni, mikor szeretnénk felkeresni a gyűjteményt.

Západoslovenský múzeum
Múzejné námestie 476/3
91701 Trnava
Honlap: <http://zsmuzeum.sk/sk>
e-mail: zsmuzeum@zupa-tt.sk

A könyvtárban Milan Šefčík segített. A kutatáshoz előzetes bejelentkezés szükséges, csak délelőtt vannak nyitva 8-12 között. A közelmúltban új jelzetet kaptak a könyvek, ezért a szakirodalomban feltüntetett jelzetek általában nem jók.

Nyitra

Vel'ký seminár sv. Gorazda a Diecézna knižnica
Nitra 949 01
Pribinovo námestie 5.
<http://www.ksnr.sk/>
livia.fabryova@snk.sk

A gyűjteményt a Szlovák Nemzeti Könyvtár munkatársa Lívia Fabryová felügyeli. A könyvtár felkeresés előtt mindenképpen fel kell venni vele a kapcsolatot a szemináriumon, vagy a Szlovák Nemzeti Könyvtáron keresztül.

Pozsony

Univerzitná knižnica
Bratislava, Klariska ul. 5. és
Venturská ul. 11.
www.ulib.sk

A pozsonyi egyetemi könyvtár az egyik legnagyobb szlovákiai könyvtár. Igen gazdag régi könyvállománya van, köztük számos unikum és ritka példány. A könyvtárnak több épülete is van a belvárosban. A Klariska ul. 5. alatt található a zenei részleg és a kéziratár és régi,

illetve védett nyomtatványok tára. Ide tartoznak a 1700 előtti nyomtatványok, és ide kerülnek azok is valamely más okból ritkaságnak számítanak. Munkám során elsősorban 18. századi nyomtatványokkal dolgoztam, ezeket a Venturská ul. 11. alatti épületben kutathattam. A könyveket olvasójegy váltása után az interneten is meg lehet rendelni, kétféle módon. Az elektronikus katalógusból: https://ukb.kis3g.sk/cgi-bin/gw_2011_1_2/chameleon?skin=ukb. Az olvasójegy kódjával lehet bejelentkezni, és megrendelni a könyveket. A szkennelt cédulakatalógusból a <http://listky.ulib.sk/listok.php> oldalról lehet rendelni. Ehhez is szükséges a beiratkozáskor kapott kód. A könyvtárnak igen jó szabadpolcos kézikönyvállománya van. Munkám során Mészáros Klára, Katarína Pekářová, Petronela Bulková és Miriam Poriezová segítettek.

Lyceálná knižnica v Bratislave

Konventná ul. 15. (A volt Evangélikus Líceum épületében)

Doc. Mgr. Ivona Kollárová, PhD.

E-mail: Ivona.Kollarova@savba.sk

Telefón: +421 2 54416202

A líceumi könyvtár a Szlovák Tudományos Akadémia (Slovenská Akadémia Vied) könyvtárához tartozik, Ivonna Kollárová vezeti. Itt kutatható a Szlovák Tudományos Akadémia könyvtárának teljes 1800 előtti könyvállománya Katalógusa elérhető az interneten. <http://oldbooks.savba.sk/wwwroot/> A könyvekről szabadon készíthetem fényképeket, de a könyvtár szkennelvel is rendelkezik. Minden hétköznapi 8-13 között van nyitva.

Turócszentmárton

Slovenská Národná knižnica,

Martin, 036 01

Nám. J. C. Hronského 1.

Weboldal: www.snk.sk

A Szlovák Nemzeti Könyvtár gyűjteményében tartozik a Matica Slovenská könyvtárának és számos nemesi és szerzetesi könyvtár anyaga. A szerzetesi könyvtárak közül jelenleg egyedül a kapucinus rend kolostoraiból származó könyvek kutathatók.